

La insatisfacció amb el cicle econòmic

Cada 10 anys tornem al mateix. Ha començat una nova dècada? Moltes festes de cap d'any van celebrar-ne l'inici l'1 de gener del 2020. Però, contra aquesta espontaneïtat popular, una lectura tècnicament correcta del calendari ens diu que cal esperar que arribi l'1 de gener del 2021. Sigui com sigui, amb el canvi de dígit és natural mirar enrere i preguntar-nos si, finalment, hem superat uns anys 2010 que han estat especialment turbulents per a l'economia. Com també és natural preguntar-se cap on ens encaminarem en els 10 anys següents.

Com es detalla en aquest *Informe Mensual*, **l'activitat econòmica ha estrenat el decenni amb un optimisme cautelós**. Dues de les grans fonts d'incertesa que van generar preocupació el 2019, és a dir, les tensions entre els EUA i la Xina i el temor a una sortida abrupta de la UE del Regne Unit, s'han atenuat amb la signatura d'un acord comercial de mínims entre els EUA i la Xina i amb l'assoliment, oficial el 31 de gener, d'un *brexit* ordenat. A més a més, alguns indicadors suggereixen, tímidament, que el sector industrial mundial va deixant enrere el pitjor de la feblesa patida el 2019, mentre que els serveis i la demanda domèstica continuen donant continuïtat a l'expansió econòmica.

Així i tot, el gener va acabar amb agitació als mercats financers i amb un repunt de l'aversion al risc davant l'emergència sanitària del coronavirus. Els economistes difícilment podem aportar llum a l'element mèdic, però sí que podem extreure lliçons de l'impacte econòmic d'episodis anteriors: són fenòmens que poden tenir un cost econòmic gens menyspreable, però també sabem que acostumen a tenir un impacte contingut tant en el temps (en el coronavirus del 2003, les xifres macroeconòmiques no se'n van ressentir més d'un o dos trimestres) com en la geografia (probablement, concentrat a la Xina i als països veïns) i que van seguits d'un rebot en l'activitat en els següents trimestres.

Aquesta agitació dels mercats ressalta un risc més general: el d'un altre viratge en el sentiment econòmic. De la mateixa manera que la incertesa va marcar l'any 2019, l'optimisme o el pessimisme amb què s'encari els següents trimestres també condicionarà el funcionament de l'economia mundial. Aquest prisma ens ajuda a analitzar el modest ritme d'avanç de la zona de l'euro en el 4T 2019. La xifra (el 0,1% intertrimestral) va ser coherent amb el que s'esperava, però no per això deixa de ser decebedora. És més, en aquestes cotes baixes, és fàcil que petites disruptions (o la volatilitat estadística mateixa) facin redoblar els tambors de la recessió. Ho exemplifica bé França, on el PIB es va contreure de forma inesperada el 0,1% per culpa d'una caiguda en les existències, un component una mica erràtic. Un altre esglai inesperat en el 1T 2020, i plouran els titulars de recessió.

No falten dades per combatre aquesta lectura pessimista del cicle econòmic actual. La principal economia del món,

els EUA, registra l'expansió més llarga de la seva història moderna (un rècord de més de 150 anys!) i ho fa amb un atur molt baix i amb una inflació continguda. A Europa, l'atur (el 7,4%) ha assolit virtualment els mínims anteriors a la crisi (el 7,3% el 2007). I, si posem el focus en la península ibèrica, a Espanya, l'última enquesta de població activa mostra que avui hi ha 400.000 persones més amb feina que un any enrere, mentre que, a Portugal, l'atur s'ha reduït per sota del 7% (una cosa no vista, no ja des d'abans de la crisi, sinó des del 2002).

Però, malgrat totes aquestes dades, **no sembla que hàgim de recordar els 10 últims anys amb apel·latius tan evocadors com «els feliços anys vint»** (dècada de 1920) o «els Trenta Gloriosos» (1946-1975): de fet, passada una dècada, continua sent habitual sentir a parlar de «la crisi» en present. A vegades som injustos: segons una enquesta d'IPSOS, «el 2018, l'espanyol mitjà pensava que el 41% de les persones en edat de treballar estaven aturades (dada: l'11%; taxa d'atur: el 15%), en un error de percepció molt generalitzat (nord-americans: 22% en relació amb el 3%)». Però potser també som menys complaents i més exigents amb el món en què vivim per la duresa de la recessió que va esclatar el 2007. No podem parlar d'un creixement de l'ocupació de 400.000 persones sense fer notar que, a Espanya, la taxa de temporalitat és superior al 25%. Ni, a la zona de l'euro, d'un atur en mínims des del 2007 sense remarcar que els mesuraments més amplis de l'atur dupliquen la taxa d'atur convencional.

Aquesta insatisfacció amb el cicle econòmic actual se suma al desassossec que generen les transformacions de fons, com el canvi tecnològic. No és casualitat que la preocupació per la desigualtat hagi ressonat amb més força en els últims anys, tot i que el fenomen no és gens nou (l'increment de la renda del *top* 1% va començar el 1980 als EUA i va ser molt més intens entre el 1980 i el 2000 que entre el 2000 i l'actualitat). El 2020, canviem de dígit amb el repte d'abraçar les oportunitats que brinden les noves tecnologies, per donar més resistència al creixement, però també per fer-lo més inclusiu i més sostenible.

Tornem a la qüestió de l'inici d'una dècada. Per cert, l'origen del desacord és el número 0, que encara no era conegut a Europa quan, el segle VI, es va definir l'*anno Domini*, sistema amb el qual enumerem els anys en el nostre calendari gregorià a partir del naixement de Crist: així, el moment d'inici, el punt 0, es va denominar amb el número 1, i l'any 1 a. C. va anar immediatament seguit per l'1 d. C. Fins i tot coneixent aquesta història, és molt probable que, el 2030, reprenquem la discussió. Esperem fer-ho amb menys insatisfacció amb el cicle econòmic.

Adrià Morron Salmeron
Coordinador de l'*Informe Mensual*